

Sammanfattning av Ystad Naturförenings arrangemang **Biologiskt mångfald i stadsmiljö.**

Ystads Arena 17 April 2026

Initiativ

Föreningen sände ut en välkomnande kallelse till personer som ansågs berörda av temat -biologiskt mångfald i stadsmiljö och bostadskvarter. Inbjudna men ej anmälda fick en personlig påminnelse. Anmälningssbekaftelse och program delgavs anmälda deltagare. Antalet anmälda intresserade var 45 personer inklusive föreläsare och delegater.

Evenemangets programpunkter bestod av en inledning av Raija Lanas och därefter Anna Persson forskare vid Lunds universitet - Grunderna kring biologiskt mångfald. Därefter Johan Kjellberg urbanekolog Lunds Universitet under rubriken -Biologiskt mångfald i stadsmiljö ur ett hälsoperspektiv. Kerstin Svensson Ystad Naturskyddsförening bidrog med ett avsnitt – Kan man tjäna på biologiskt mångfald. Tyvärr föll en av programpunkterna, goda exempel, bort på grund av förhinder.

Inledning

Raija Lanas Foto Kurt Åke Lindhe

Ordförande Raija Lanas hälsade gästerna välkomna samtidigt som hon framförde en presentation av Naturskyddsföreningen, dess målsättning och verksamhet.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster -både nytta och ett ansvar för samhället

Anna Person Foto Kurt Åke Lindhe

Anna Person inledde med att beskriva den nytta man kan få lokalt genom att tillvarata det biologiska perspektivet i stadsmiljön. Hon redogjorde också fakta om att det finns en naturlig förklaring till att arter försvinner. Tyvärr så visar det sig att ett stort och övervägande antal arter utrotas utan att det finns en naturlig orsak till det. Här framkom det att Skåne är det landskap som anges ha flest rödlistade arter på schemat. Tänkbara förklaringar kan vara att man här har en stora förändringar av miljön. Men också att det bedrivs ett jordbruk som har brister i hållbarhet. Man kan också konstatera att det inte räcker med att vi slår vakt om och bevarar det nuvarande tillståndet Det krävs dessutom restaurerande insatser. Här räcker det inte med insatser enbart av naturvårdare. Det krävs dessutom ett engagemang från kommuner och organisationer.

FN har utropat detta årtionde till återställandets årtionde och den tid som 30 % av skadade områden skall ha blivit restaurerade.

Vad innebär biologisk mångfald

Anna beskrev det som ett sätt att bevara livets alla former. Som skäl till att värna om den genetiska mångfalden framhölls de etiska, ekonomiska och sociala. Ekosystemet kan beskrivas som en näringsväv där allt som ingår har en koppling till varannat. Pollineringen är en förutsättning för att systemet kan upprätthållas.

För att uppnå nödvändiga EKOSYSTEMTJÄNSTER krävs naturbaserade lösningar. Det som kan göras lokalt är:

- 1 Identifiera aktuella områden
- 2 Skapa markvärde. Vilket förutsätter en skötsel där man låter löv och grenar förmultna.
- 3 Flerskiktad vegetation. Häckar exempelvis
- 4 Gå från vision till handling

Anna saknade nödvändiga prioriteringar i handllingsplanerna

Biologisk mångfald i stadsmiljö och ur ett hälsoperspektiv

Johan Kjellberg foto Kurt Åke Lindhe

Johan presenterade sig som urbanekolog på White arkitekter och forskare vid Lunds universitet. Johan vill besvara frågan, vad talar för att naturen behövs i staden och hur ligger det till med stadsnaturen för närvarande. Det finns nu mycket forskning i ämnet och som kan påvisa mätbara resultat. Exempelvis visar det sig att 2 timmar i veckan med vistelse i naturen ger samma hälsoeffekt som motsvarande tid lagd på gym och motion .
Eller om man från sitt fönster i synfältet hade 10 träd så skapades ett positivt välbefinnande .

Grön skolgård

Det finns studier som visar på ett bättre immunförsvar om man vistas på gröna skolgårdar och lekplatser och därmed kommer i kontakt med ett rikare liv av mikroorganismer..

Även den gröna skolvägen åstadkom positiv effekt på den mentala hälsan.

I städerna Hälsingborg, Malmö och Lund kunde man se sambandet mellan en större artkännedom och en god relation till naturen. Detta resulterade i positiva hälsoeffekter

Duvparadoxen

Enligt Johan så är det vanligt med förminskad bild av vad som är natur i staden. Men stadsnatur är inte enbart duvor. Det är genom okunskap som man kan se en ökning av biofobi när man i stadsmiljö upplever natur enbart som fåglar som skräpar och insekter som irriterar.

Urban ekologi

Johan uppehöll sig vid Ystad som han menade utgjorde ett dåligt exempel. Förhållandet mellan ytor bestående av trädkronor, grönytor och öppen mark uppfyller inte dom krav som skall vara uppfyllda år 2030. Det saknades åtgärder av dom uppgjorda planerna. Som exempel angavs att det är endast 8 % av stadens yta som täcks av trädkronor. Malmö målsättning är att år 2030 kunna uppnå 30 %. Ett annat eftersträvansvärt mått som nämndes var att varje invånare skall ha minst tre träd i sitt blickfång.

Viktigt att tänka på när man bygger en grön stad

1 Vem skall bygga

2 Det är inte bara kvantitet som gäller. Stor vikt måste läggas på växtvalet. Där har det visat sig sig att det är de inhemska växterna som är att föredra.

3 Grönplanteringarna skall vara evidensbaserade . Man måste ha kunskap om vad som göres.

4 Man måste vara mycket uppmärksam på att inte planteringarna blir en inkörsport för invasiva arter.

Slutligen ville Johan också rikta uppmärksamheten på risken med att den ständigt ökade urbaniseringen också medför en segregation mellan dom som får tillgång till ett liv i natur och de som lämnas utanför.

Kan man tjäna på biologisk mångfald

Kerstin Svensson Foto kurt Åke Lindhe

Kerstin inledde sitt anförande med att visa ett diagram där man kunde utläsa förändringar över tid när det gäller dom olika naturtyperna. Det framgick klart att det pågått och gör så fortfarande en exploatering av jordens resurser vilket samtidigt påverkar och förminskar våra naturtillgångar. Det finns ett samband med den stora befolkningsökningen som vi kunnat se. En ökning som drivits på i samband med att olja blivit en kommersiell tillgång. En annan tankeväckare var att det nu produceras på jorden mer död materia som betong och liknande än det som naturen tillför. Kerstin betonade att det alltid finns möjlighet till förändring och pekade på exempen kvicksilver, utsläpp och ozonhål.

Vad innebär **att tjäna på**?

Det man kanske först tänker på är kostnader. Men det gäller också att naturen kan bli ett bullerskydd. Eller en ökad vällävnad med minskade sjuk och omsorgskostnader till följd. Vårt förhållande och syn på etiskt ansvar ökar. Värdet på stadens varumärke ökar och med det en ökad attraktionskraft. Nämnas kan också en riskreducering vid klimatförändringar. Det skapar också intäkter för framtida naturkrediter.

Till dom direktverkande ekonomiska vinster hör dom minskade skötselkostnaderna. Dessutom är det så att klippta gräsytor inte tillför någon mångfald.

Och den bästa naturskötseln är den som naturen själv ombesörjer.

Kurt Åke Lindhe

